

De jaren 1815-1871 werden gekenmerkt door felle politieke strijd tussen “de krachten van verandering” en de “krachten van behoud”.

Schema:

<p>“KRACHTEN VAN BEHOUD”</p> <p>Conservatief Afwijzing van de Revolutie Restauratie Tegen ideeëngoed van de Verlichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anti-rationalistisch - Anti-individualistisch - Nadruk op historisch gegroeide ‘natuurlijke’ instellingen (gezin, gilde, godsdienst, adel, monarchie). De ‘ideale maatschappij’ wordt gezien als een gevaarlijke illusie. <p>Dominante socio-economische klasse: adel, clerus</p>	<p>“KRACHTEN VAN VERANDERING”</p> <p>Progressief Erfgenaam van de Revolutie Revolutie Voor ideeëngoed van de Verlichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rationalistisch -Individualistisch -Nadruk op hervorming en van de instellingen, hervorming van de samenleving volgens de Rede. Geloof in de ‘maakbaarheid’ en ‘verbetering van de maatschappij’ <p>Dominante socio-economische klasse: Burgerij (en later: volk)</p>
--	--

“KRACHTEN VAN VERANDERING”	
<p>LIBERALISME</p> <p>-Ideologie en beweging die de persoonlijke vrijheid van het individu centraal stelt. Verzet zich tegen elke inperking van deze vrijheid: absolute monarchie, ongelijkheid van de standen, enz.</p> <p>Daartoe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Streven naar grondwet als basis van een rechtsstaat (rechtsbescherming van individu tegen de willekeur van de overheid: Staat mag alleen ingrijpen op basis van de wet) - verdere inperking van de macht van de Staat, door de scheiding der machten -representatief regime: soevereine volksvertegenwoordiging -scheiding van Kerk en Staat 	<p>NATIONALISME</p> <p>-Ideologie en beweging van een bepaalde natie die streeft naar de realisatie van een eigen staat of het behoud van de eigen culturele eigenheid.</p> <p>MERK OP:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Natie-vorming is een kind van de moderne samenleving nl. door... <ul style="list-style-type: none"> -pol. veranderingen (natie-vorming ontstaat in context van ontstaan moderne centralistische staten met duidelijk gezag en duidelijke grenzen.) -soc.-econ. veranderingen (van agr. naar industr. Samenl., met toenemende communicatie tss leden van een gemeensch.) -culturele veranderingen (nationaal onderwijsnet, pers in volkstaal, gemeensch. gedeelde waarden) <p>Burgerschap en volksgemeenschap zijn twee krachtige, zij het tegenstelde concepten, die aan de basis liggen van het nationalisme. Al naargelang het ene of het andere domineert krijg je een liberaal/gematigd dan wel een conservatief/radicaal nationalisme</p>

<u>Gematigde Liberalisme</u>	<u>Radicaal Liberalisme</u>	<u>Gematigd nationalisme</u>	<u>Radicaal Nationalisme</u>
Adel en hogere burgerij	Lagere burgerij, intelligentsia, kleine landadel	Etnische kenmerken worden als contextafhankelijk en dynamisch (veranderlijk) gezien	Etnische kenmerken worden verabsoluteerd en als statisch (eeuwigdurend) gezien “volk heeft in essentie altijd bestaan, en zal altijd blijven bestaan”
Politieke macht niet delen met het volk	Verder democratiseren, stemrecht voor iedereen		Behoud van de eigen culturele eigenheid
Sterk aanwezig in Angelsaksische wereld	Sterk aanwezig in Continentaal Europa, vooral Frankrijk		
Dus toch conservatief element aanwezig	Radicaal progressief. Staan ideologisch dicht bij opkomende Socialisten	Progressief	Dus toch conservatief element aanwezig